

עלי ההגהה

דשיחת

(א) ש"פ בשלח, ט"ו בשבט, ה'תשמ"ו

ע"ד חגיגות סיום מחזור שני דלימוד הרמב"ם

(ב) ש"פ צו, פ' פרה ה'תשמ"ו

ע"ד הדפסת קובצי חידושים בתורת הרמב"ם



יוצא-לאור לסיום מחזור המ"א דלימוד הרמב"ם
– י"ז אייר, ול"ג בעומר ה'תשפ"ב

בפעם הראשונה



יוצא לאור על ידי מערכת
"מפתח"

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושתים לבריאה



MAFTEIACH

www.Mafteiach.app

נסדר והוכן לדפוס ע"י מנחם מענדל בן פריידא מלכה ושלום דובער בן רבקה

פתח דבר

לקראת סיום מחזור המ"א דלימוד הרמב"ם – י"ז אייר, ול"ג בעומר – הננו בזה מוציאים לאור צילום כתי"ק עליההגהה המלאים – **בפעם הראשונה** – דשיחות א) ש"פ בשלה, ש' שירה, ט"ו בשבט, ה'תשמ"ו – ע"ד חגיגות סיום מחזור שני דלימוד הרמב"ם – הגהה ראשונה ושנייה (הנחה בלה"ק), ב) ש"פ צו, פ' פרה ה'תשמ"ו – ע"ד הדפסת קובצי חידושים בתורת הרמב"ם (הנחה באידיש).

*

קונטרס זה יוצא לאור ע"י מערכת "מפתח". אפליקציית "מפתח" הינו מיזם שמטרתו לרכז במקום אחד את האודיו, הוידאו, ההנחות הבלתי-מוגהות והמוגהות – לכל שיחה והתועדות של הרבי. הקונטרס הוא **השלושים** בסדרת "הגהות", ובעז"ה יופיעו קונטרסים נוספים בקרוב.

וכאן המקום לבקש בבקשה כפולה ומכופלת, שכל מי שיש תח"י הגהות כ"ק אדמו"ר שליט"א בשיחות ומאמרים – שיואיל להמציאם למערכת, ע"מ לזכות בהם את הרבים.

* * *

והעיקר – יהי רצון שנזכה זיך זעהן מיטן רבי'ן, ולשמוע "תורה חדשה" תיכף ומיד ממש!

מערכת „מפתח”

ערב ל"ג בעומר ה'תשפ"ב

מאה ועשרים שנה להולדת כ"ק אדמו"ר שליט"א

ברוקלין, נ"י.

משיחת ש"פ בשלח, ש' שירה, ט"ו בשבט ה'תשמ"ז – הגהה ראשונה

עמוד א

בס"ד. חלק משיחת ש"פ בשלח, ט"ו בשבט ה'תשמ"ו

— ע"ד חגיגות סיום מחזור שני דלימוד הרמב"ם —

א. בעמנו ביום השבת שלאחרי יום ההילולא דעשרי בשבט ("העשרי ימי קדש"), שבו מתעלה כל עניני יום ההילולא בתחילת העילוי והשימור (ויכילול גר²), ענין התענוג³, ובפרט בשבת⁴, ושהקביעות יום השבת שלאחרי יום ההילולא אינו באמתה שני בשבט⁵, שבו "קביעות יתירה (ורחש שבת) באשלמותא"⁶ – יש לקבל החלטות טובות להוסיף יותר שאם יבחרו עוה כל עניני העבודה של יום ההילולא, לזכר "כדרך אשר אהרן ומרדכי ונעלה באחריהם חצוצה (כמזכור) שנקראת וכוונת – הפעם תהיה ויהיה" (מזכור ונעלה באחריהם חצוצה) כמחזורותיה (אחרונה).

ומעניינים העיקריים כזה – הוספה בקביעות עצים לתורה, שיעורי תורה ברבים, כולל ובמיוחד – לימוד השו"ע היום ימים בספר שנהגה לתורה הרבמ"ם (ה"מקבץ לתורה שבעל פי כולה")⁷, כפי שנתפס מהנהגה ללמוד ג' פורים בכל יום, על מנת לסיים את ספר הרמב"ם כל שנה (ע"ד "הנהגה הפשוט" בנכח "החשוב" ש"משמלין את התורה בשנה אחת")⁸.

ומכיון שבעוד שבועות מספר עומדים לסיים מחזור שני של לימוד הרמב"ם - הרי כאן הזמן והמקום לעורר ע"ד ההכנות לקראת ה"סיום". כדלקמן.

ב. מנהג ישראל (תורה היא)⁹ שעושים שמחה לגמרה של תורה¹⁰, אפילו כשמסיימים מסכת אחת¹¹, ועאכ"כ כשמסיימים את ספר הרמב"ם¹² "תורה שבעל פה כולה"

וכבר נהגו ישראל לערוך את ה"סיום" ברבים – "ברוב עם הדרת מלך"¹².

ולחציר מהקשר המיוחד "ברוב עם הדרת מלך" לספר הרמב"ם כמובדו בכך שזיכר משרשי הרמב"ם "בדעתו שמי שירושם חזק" "מלך" (שמעון למלך, "ספר המלך", ניו יורק, 1967), והוא כנראה, בזמן, שה"סוים" דספר הרמב"ם לארזי בראי להיות באופן "דברום עם הרל מלך" "ההשחל" לרגרן "תגרות סוים הרמב"ם" ככל ארזי ואתר, ולכן, לא להשחל לרגרן "תגרות סוים הרמב"ם" ככל ארזי ואתר, תגרות שיערכו בפרסום יחי גדול, ברום ואתר, "ברוב עם הדרת מלך" – דבר שבדאי יוסף חיוק בתחלת לימוד ספר הרמב"ם מחזור השלישי. מיד לאתר יסוף מלחזו ימי.

יש להוסיף הדגשה יתירה בנוגע ל"סיום" מחזור שני בלימוד הרמב"ם – שלהיותו מחזור שני, ראוי ונכון לערוך את "הגיגות הסיום" באופן דיכפלים לתושיה¹³⁰ לגבי "הגיגות הסיום" ולחזור אשון, מתוך פירסום הרבה גזירות מהחלטים מחזור הראשון, ולחזור ביזה לנהג ונהגה – ורשע גדול ממה שהשלישי מקדם לכן, וכל המרכיב היו זה משוכב.

ג. כדי ש"תגיגות הסיום" תהינה כהצלחה – יש להתחיל בהכנות הדרושות לכך מבעוד מועד, ובסדר מסודר. ולכן, בכל מקום ומקום יתאספו בהקדם האפשרי ויתחילו לעסוק במרחץ המתאים בכל ההכנות הדרושות לעריכת "תגיגות הסיום" כרוב פאר והדר.

ולמען הסדר הטוב — הרי נוסף לכך שכולם צריכים להשתתף בפעולות אלו, יש להעמיד כמה אנשים בתור ראשי המתעסקים, שהם יחליטו בכל הקשור לאירגון "חגיגות הסיום", והם יהיו האחראים על כל הפעולות בענין זה.

ובהדרגה — שיהיו כמה אנשים בתור ראשי המתקנים, שכן, באופן כזה ישנה מעלה מיוחדת — "מסועה ברוך ויועץ"¹⁴, שיכולים להחייץ בעיניהם כיצד לעסוק בפעולות אלו באופן הכי טוב (וכמובן, תוך כדי שלילת העניין "לקרוא דבי שותפי כו"¹⁵).

ומן הראוי שראשי המחתעסקים בזה יהיו אלו שכבר התעסקו באירגון "חגיגות הסיום" דמחזור ראשון – מכיון שיש להם נסיון בדבר, "ואין חכם כבעל הנסיון"¹⁶.

וּבְרֵאשִׁים — הַרְבֵּים וּמִוְרֵי הָרָא דִּי כָּל אֲתָר וְאֲתָר, שְׁעִילֵיהֶם מוֹטֵל
הָאֲחֵרִיתִּים כָּל הַקְּשׁוֹר לְעֵינֵי יְהוּדָה, חֹרֵה וּמִצּוֹחֵי, כָּל הַשְּׂכֻנָּה וְהַעִיר כִּי,
וּבִפְרָט — הַרְבֵּים שֶׁכָּבֵר עִסְקוֹ וְהִשְׁתַּחֲפּוּ בְעֵרִיכָה "חֲגִיגוֹת הַסֵּיף" דְּמַחֲזוֹר
רֵאשׁוֹן.

ופשוט, שראשי המתעסקים לא יסתפקו בנסיון העבר, אלא יוסיפו בזה עוד יותר, כולל ובמיוחד - ע"ז שיתיעצו עם 'מומחים' שמבינים בעניינים כיוצא בזה.

(1) לשון הכתוב – בחוקותיו כו. לב. וראה לקושי חז"י ס"ע 290.
(2) בראשית כו. וראה אודות' תה"ם (מלך). ואל"ך. (כרך ג' ח. חקא. א. וש"ך).
(3) אודות' שם כמ. ב. וראה חק"י, ופ"ב. וראה שנה ונה חקא.
(4) (בתחלתה) – האדם ע"ה השרה' שטטטין. ט. וראה חתניה' ה.
(5) חז"א קפ. רע"א. ח"ב. פ"ב. שמיר' שט"ט. כ"כ. ורס"ל. 11. לשון
אודות' – באנא"ך. כס"ו. (7) לשון הרב"ם. בהקדמות. הספר
ר"ב. רס"ל. ח"ה הפ"ה רע"ג. (9) אירושלמי שטטס' פ"א ח"ה
תוריה' נסל – מנחת. כו. וראה גם מנהגיו שטט' מור"נ. 133. מר"ל.
– הובא ברמ"א יו"ד שטט"ו. (10) רמ"א ח"ה ח"ה חסד"ס
פ"א. רמ"א יו"ד שטט"ו כס"ו. (12) שט"ו. כמ. אורחא אנצ"ן.
חלמוריה בערכו. וש"ך. (13) לשון הכתוב – איוב א. ו. וראה שמיר
רמ"י. (14) משלי א. ד. כד. י. (15) לשון חז"ל ע"י עירובין. סע"א.
כ"ב. כד.

בס"ד. חלק משיחת ש"פ בשלח, ש' **שירה** ט"ו בשבט ה'תשמ"ו
– ע"ד חגיגת סיום מחזור שני בלימוד הרמב"ם –

ס"א

. . הרי כאן הזמן והמקום לעורר ע"ד ההכנות⁸ ו**מתאימות** לקראת ה"סיום" . .

ס"ב

. . ועאכו"כ כשמסיימים את ספר הרמב"ם, **מקבץ ל"תורה** שבעל פה כולה"י, **כנ"ל**.
. . מתוך פירסום ורעש **גדול (דקדושה¹¹) יותב** מאשר בסיום מחזור הראשון . .

ס"ג

. . (וכמובן, תוך כדי שלילת הענין **הבלתי רצוי שאפשר להיות ב"קדרא דבי שותפי כו"י**) . .
. . שעליהם מוטלת האחריות **בלכל** הקשור לעניני יהדות, תורה ומצוותי . .
. . עיי"ז שיתיעצו עם "מומחים" שמבינים בענינים כיוצא בזה . .

(4) ראש השנה לאילן . . [כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול את האות נ, וכתב: **נות ?**
. . (שופטים כ, יט. וראה תענית ז, א). **לקוטי לוי"צ** (. . אגרות . .).

(8*) להעיר (מביצה שדבר חשוב צ"ל בהכנה וראה אנ תלמודית הכנה.

(9) . . הובא ברמ"א יו"ד סשע"ו ס"ד. **ועוד.**

(11*) האופנים וחיות הקודש)

(15) **לשון חז"ל** - עירובין ג, סע"א. ב"ב כד, ב.

ורעיון אור צפון
 צפון הרמז הועת
 כתר זה דאמר הספד
 וצ"ל ויתר אור
 צד זה פ"י ח"ו א
 הספד (וא"ל) א' י
 המספד

ס"ד

.. ומכיון שסיום מחזור השני (ע"פ המצויין **ראה** ב"מורה-שיעור") הוא – יום ועש"ק פ' ויקהל, כ"ו אדר ראשון, ובו ביום ~~אין אפשר~~ **קשה במאד** לערוך את ה"סיום" **פומבי ובפרט** באופן ד"ברוב עם הדרת מלך", מפני הטירדא בהכנות לשבת¹⁶ **ועוד** – הרי הזמן הראשון לעריכת חגיגות הסיום הוא: יום הש"ק שלאחריו, שבת שישנם בו כו"כ ענינים מיוחדים – שבת פ' ויקהל, שבת שקלים ..

.. אשר מסיבות שונות תהי' אפשרות לערוך את "חגיגת הסיום" ב"רוב עם הדרת מלך" רק **(או באופן טוב הרבה יותר)** בימים הסמוכים שלאח"ז ..

ס"ה

.. ע"י נתינת **בבבבב קנקן**²² משקה מהתוועדות זו ..
 .. יגשו עתה לקבל **בבבבב קנקן** משקה מהתוועדות זו ..
 .. יקבלו **בבבבב קנקן** משקה בסמיכות יותר לזמן "חגיגות הסיום" ..

(16*) ראה שו"ע או"ח סר"מ (וסרמ"ב) ודאדה"ז שם.

(22*) ראה לקוטי הש"ס להאריז"ל אבות .. מאו"א בערכו.

(28) לשון הכתוב – ~~שם חותם פ'~~ ברכה. – ולהעיר אשר בכו"כ דפוסי הרמב"ם הועתק כתוב זה בשער הספר, וצ"ע וחיפוש שאולי קשור זה עם חידוש שם הספר (ושינויו) לס' יד החזקה.

ס"א

.. ללכת "בדרך" ישרה אשר הורנו מדרכיו ונלכה באורחותיו נס"י⁶⁶ ..
 .. ע"ד "המנהג הפשוט" בנוגע לתושב"כ⁸ ש"משלימין את התורה בשנה אחת" ..

ס"ב

.. דבר שבדאי גם יוסיף חיזוק בהתחלת לימוד ספר הרמב"ם במחזור השלישי ..

ס"ד

.. שבת פ' ויקהל, שבת שקלים ..

.. שבו חוגגים את ימי הפורים, ש"ליהודים היתה אורה – אורה²¹ זו תורה" .. [תחלה הי' ציון
 הערה 21 אחר תיבת "תורה", ושינה שיהי' הציון אחר תיבת "אורה", כנ"ל]

6* כל מקום שנאמר נס"י אין לו הפסק עולמית (עירובין נד, סע"א. וראה חדא"ג שם)

8* שכ"שאדם קורא בתושב"כ תחלה ואח"כ קורא בזה (ס' הרמב"ם) ויודע ממנו תושבע"פ
 כולה ואינו צריך לקרות ספר אחר ביניהם" (הקדמת הרמב"ם קרוב לסופה).

15) האופנים וחיות הקודש (נוסח התפלה – ע"פ יחזקאל ג, יג). – ולהעיר שלדעת הרמב"ם
 (יסוה"ת פ"ב ה'ז) הם למעלה מכל המלאכים. ואכ"מ.

20) אסתר ח, טז. מגילה טז, ב. [תחלה נכתב הציון למגילת אסתר בהערה 20, והציון למסכת
 מגילה בהערה 21. כ"ק אדמו"ר שליט"א העביר את הציון למסכת מגילה להערה 20, ובהערה
 21 כתב כדלקמן]

21) ל' נקבה (משא"כ – "ותורה אור") – תושבע"פ (ראה ש"א לאדהאמ"צ ..). וס' היד ה"ה
 "מקבץ לתושב"פ כולה".

[אצל התיבות "מקבץ לתושב"פ כולה" – תחלה סימן סימון-עיגול (לבדוק את הציטוט), ואח"כ
 מחק הסימון]



וכי שיוכלו לערוך את "חגיגות הסיום" ברוב פאר והדר, "ברוב עם הדרת מלך" — הרי מכיון שכיום השבת ישנם כ"כ הנבלות בדבר, יש מקום לדאוג את "חגיגות הסיום" לר"ח אדר שני, יום א' דר"ח או יום ב' דר"ח, בהתאם לתנאי המקום.

ולמעשה, שמנתג ישראל שמאחרין את זמן ה"סיום" יעד שעת הכושר יומא דראוי לחקן בו סעודה כו"כ²², "משום כבוד הדרה, שאז נעשה ביותר הידור, כרוב עם כו"כ²³.

ומכון, שבאותם מקומות אשר מסיבות שונות תהי' אפשרות לערוך את "חגיגת הסיום" ברוב עם הדרת מלך" רק (אבל) טוב הרבה יותר) כימים הסמיכים שלאח"י — יכולים לדאוג את "חגיגת הסיום" עד לשעת הכושר המתאימה במקום ההוא, ו"אין לו לדיון אלא מה שעניו ראות²⁴, כלל מקום ומקום לפי ענינו.

ה. כרגיל ככגון דא, יש לקשר את ההתעוררות וקבלת החלטות טובות עם דבר גשמי²⁵ — ע"י נחיתת קנקן²⁶ משקה מהתועדות ו, התועדות שמחיימת בשבת שלאחרי יום ההילולא דעשרי בשבט, בבית הכנסת ובית המדרש ב' אמותיו של בעל ההילולא, שבו למד והתפלל במשך עשר שנותיו (תקופה שלמה²⁷) האחרונות (הכל הולך אחר החיתום²⁸) בחיים חיותו בעלמא דין.

ומכיון שנמצאים כאן רבנים מארץ הקודש, שעסקו באירגון חגיגות סיום מחזור ראשון ולימוד הרמב"ם בארצנו הקדושה, ולאחרי השבת מתכוונים לחזור לאר"ק, ובמילא, לא יוכלו לקבל משקה בסמיכות יתר לזמן "חגיגות הסיום" (כמו אלו הנמצאים כאן) — יגשו עתה לקבל קנקן משקה מהתועדות ו, בחור השתחמטת בפעולות דחוגות סיום מחזור שני ולימוד הרמב"ם בכל רחבי ארצנו הקדושה.

ובנוגע ל"חגיגות הסיום" כאן, וכן בשאר המקומות בכל קצו חבל — יקבלו נקניי משקה בסמיכות יתר לזמן "חגיגות הסיום" (או שיקחו מאלו שקיבלו כבר).

ו. והמעשה הוא העיקר²⁹:
בכל מקום ומקום יתחילו מיד לעסוק בכל ההכנות הדרושות לאירגון חגיגות הסיום ברוב פאר והדר.

והחקוה חזקה שיעסקו בזה כדבעי³⁰, כיניעה, מרץ ווריוות המתאימים, ומחוץ מסירה ונתינה ("מזלך דין ארינווארסן אין דער ארבעט").

וכבר הבטיחה תורה "יגיעת ומצאת³¹, היינו, שיהי' הצלחה רבה ומופלגה, למעלה מן המשוער לגמרי, באופן של מציאה, שאינה לפי ערך היגיעה כלל.

ויהי' שעי' כל הפעולות בקשר ללימוד ספר "יד החזקה" להרמב"ם — נוכח בקרוב ממש לראות את "יד החזקה", אשר עשה משה לעיני כל ישראל³², כגאולה האמתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, במהרה בימינו ממש.

(22) ש"ך יו"ד סרמ"ז סקכ"ז — מתשובת מהר"ם מינץ סק"ז.

(23) ס' תורת חיים — א"ח סתקנ"א סקכ"ז.

(24) סנהדרין ו, ב. רמב"ם הל' סנהדרין פכ"ג ח"ט.

(25) ראה דרשות הר"ן דרוש ב. וראה רמב"ן עה"פ לך לך יב, ו. לבוש על הרקנטי לך לך שם.

(26) ראה לקוטי הש"ס להאר"זיל סוף אבות. מא"א בערכו.

(27) ראה אבות ספ"ה.

(28) ברכות יב, א.

(29) אבות פ"א מ"ז.

(30) ראה כתובות סז, א.

(31) מגילה ו, רע"ב.

(32) לשון הכתוב חותם פי ברכה. — ולהעיר אשר כו"כ דפוסי הרמב"ם הועתק כתוב זה בשער הספר, וצ"ע וחיפוש שאולי קשרו זה עם חידוש שם הספר (נשינוי) לס' יד החזקה.



. . יש מקום לדחות **להעתיק** את "חגיגות הסיום" לר"ח אדר שני . .
 . . (או - באופן טוב הרבה יותר) בימים הסמוכים שלאח"ז – יכולים לדחות **להעתיק** את
 "חגיגת הסיום" עד לשעת הכושר . .

(32) . . וצ"ע וחיפוש שאולי קשור זה עם חידוש שם הספר (ושינויו) ל"ס' יד החזקה".

משיחת ש"פ צו, פ' פרה ה'תשמ"ז - עלי ההגהה

עמוד א

בס"ד. משיחת ש"פ צו, פ' פרה ה'תשמ"ז.

א. מ'האט דאך ערשט¹ מסיים געווען דעם מחזור שני (כפליים לתושי') פון לימוד ספר הרמב"ם (ג' פרקים ליום) און ווידער אנגעהויבן לערנען דעם ספר הרמב"ם מתחלתו במחזור שלישי (בתלח וימנא² הוי חזקה).

וכמנהג ישראל (תורה היא³) אז עושין שמחה לגמרה של תורה⁴, אפילו ווען מ'איז מסיים א מסכת אחת⁵, עאכ"כ ווען מ'איז מסיים דעם ספר הרמב"ם (וואס איז "מקבע לתורה שבעל פה כולה" ⁶) - האט מען (בימים אלו - בסמיכות ליום הסיום) בכ"כ מקומות געפירט סיומים בספר הרמב"ם, "וברב עם הדרך מלך"⁷, ובעוד מקומות וועט מען בע"ה מאכן סיומים אין די קומענדיקע טעג.

וואס דאס (עריכת הסיומים) גיט זיכער צו א חיזוק אין (המשך) לימוד ספר הרמב"ם, ווי מ'זעט במוחש אז דורך דעם שטורעם ופירט פון דעם סיום בספר הרמב"ם, ובפרט די דברי תורה ודברי התעוררות פון די משתתפים (מדברים) בעת הסיום (כמנהג ישראל אז בעת א "סיום" רעדן מאשייענע רבנים וגדולים דברי תורה וכו') - קומט צו חיזוק ביי אלע אידן וואס זיינען זיך משתתף אין דעם אדער דערווייטן זיך דערפון, צו ממשיך זיין אדער אנהויבן פון-דאס-ניי לערנען די שיעורים בספר רמב"ם על הסדר, צוזאמען מיטן⁸ ריבוי אידן וואס זיינען זיך שוין משתתף אין דעם לימוד. ובפרט, אז באם סיום הרמב"ם רעדט מען דאך זיכער אן ענין והלכה אין ספר הרמב"ם עצמו, בהתאם לרצון הרמב"ם וואס ער וויל דאך זיכער אז מ'זאל פארבינדן א סיום פון זיין ספר מיט רעדן אן ענין אין לערנען בספר הלכות שלו (וועלעך מ'איז דערביי מסיים), "לאסוקי שמעתא אליבא דהלכתא"⁹ - גיט דאס זיכער צו חיזוק אין (המשך) לימוד ספר הרמב"ם.

ב. בכדי צוגעבן נאכמער חיזוק בזה, ובכדי ממשיך זיין די השפעה ופעולה ורושם פון די חגיגת הסיומים אויך לאחרי זה (ווי יעדער פעולה פון קדושה דארף זיין א פעולה נמשכת) - איז מען מציע, און מיט א בקשה נפשית, און זיכער וועט מען דאס מפרסם זיין און איבערגעבן בכל מקום ומקום וואו מ'מאכט די סיומים:

מ'זאל צוזאמענקלייבן די דרשות ודברי תורה, ובפרט דברי תורה בתורת הרמב"ם, וועלכע זיינען געזאגט געווארן (אדער וועלן געזאגט ווערן) בעת הסיום, און זיי אפדוקן אין א קובץ (בהוספת הגהה-ומראי מקומות וכו'), בדפוס נאה ובכריכה נאה וכו'.¹⁰ בכדי אז מ'זאל אין דעם קענען לערנען בפנים פון אותיות הדפוס, ואותיות מחכימות¹¹ וכו'.

ומה טוב אז מ'זאל אפדוקן און ארויסגעבן די קובצי תורה לפני ולקראת דעם יום הולדת הרמב"ם בערב פסח (שנה זו), ווען "מולד גובר"¹² וכל עניני ותורת הרמב"ם גובר¹³, און דעמולט (ביום הולדת) ווערט אן עלי' בנשמתו¹⁴ - איז דערפון מובן אז ס'איז א דבר המתאים צו מוסיף זיין בלימוד תורת

34
2512
2512

ס"א

. . האט מען (בימים אלו – בסמיכות ליום הסיום) בכו"כ מקומות געפירט **פראוועט** סיומים
בספר הרמב"ם . .

. . (כמנהג ישראל אז בעת "סיום" רעדן **פארשידענע** רבנים וגדולים דברי תורה וכו') – קומט
צו חיזוק ביי אלע אידן וואס זיינען זיך משתתף אין דעם, אדער דערוויסן זיך דערפון, צו
ממשיך זיין אדער אנהויבן פון-דאס-ניי לערנען די שיעורים בספר רמב"ם על הסדר, צוזאמען
מיטן **די** ריבוי אידן וואס זיינען זיך שוין משתתף אין דעם לימוד . .

ס"ב

. . (ווי יעדער פעולה פון קדושה **וואס** דארף **דאך** זיין א פעולה נמשכת) . .
. . און זיי אפדרוקן אין א קובץ (בתוספת **הגהות** ומראי מקומות וכו') . .
. . ווען מזלו גובר⁹, וכל עניני ותורת הרמב"ם **גוברים**, און דעמולט (ביום הולדת) ווערט אן
עלי' בנשמתו . .

עמוד ב

- 7 -

הרמב"ם ב(קשר ל)יום הולדתו בפרט (ועאכו"כ דורך הדפסת קובצים בתורת הרמב"ם (דברי תורה בכלל) וועלעך זיינען געזאגט געווארן בעת סיום ספר הרמב"ם), לנחת רוח הרמב"ם ולעילוי נשמתו, דאע"פ וואס ער דארף דערצו ניט אנקומען, איז אבער ניטא קיין שיעור אין עלילת הנשמה, איז מען זיכער מוסיף אין דעם דורך לימוד תורת הרמב"ם, ובפרט בקשר ליום הולדתו.

וואס דעריבער איז כדאי אז מ'זאל ארויסגעבן די קובצי תורה לפני ולקראת יום הולדת הרמב"ם, באופן אז מ'זאל אין דעם דעמולט קענען לערנען, וכל חוריו הרי זה משובה.

ועי' - הדפסת הקובצים ותכליתם - לימוד ועיון בתורת הרמב"ם - וועט זיכער צוקומען נאכמער חיזוק (אין דעם חיזוק וואס איז צוגעקומען ע"י חגיגת הסיומים בספר הרמב"ם) אין לימוד ספר הרמב"ם [דער עסק "סיום" קען ניט זיין בכל שנה ביום הולדתו (ווי ס'איז געווען במחזור ראשון), ווייל לויט מספר הפרקים וחלוקת הפרקים ג' פרקים ליום, איז מען מסיים דעם ספר אין ווייניקער ווי א יאר; אבער מ'קען פארבינדן המשך הסיום ע"י הדפסת הקובצים לקראת יום הולדת הרמב"ם], ווי מ'זעט בפועל אז בשעת מ'האט פאר זיך א געדורקטן קובץ פון דברי תורה ותורת הרמב"ם וכיו"ב - קען מען אין דעם דעמולט לערנען און מעיין זיין, ואותיות מחכימות.

ובפרט אז דפוס האט אין זיך אויך די מעלה אז דאס איז לדורות¹¹ - אן ענין נצחי.

ולתעיר אז דערפון האט מען אויך א לימוד פון פרשתנו - פ' צו, "אין צו אלא ל' זירון מיד

ולדורות¹² מ'דארף אפדורקן די קובצים בודיות, מיד, ובאופן פון דפוס וואס איז לדורות.

ג. און דורך הדפסת קובצי תורה אלו (באופן פון לדורות) איז מען נאכמער מקרב דעם זמן ווען עס וועט זיין "תרבה הדעה והחכמה כו"¹⁴ שנאמר¹⁵ כי מלאה הארץ דעה את ה' כו", וכמבואר נאכמער בארובה ובפרטיות בסוף ספר הרמב"ם בסוף הלכות מלכים¹⁶ (וואס ווערט אנגערופן בכמה דפוסים¹⁷ - "הלכות מלכים ומלחמות ומלך המשיח"), אז "באותו זמן כו' יהי' עסק כל העולם לדעת את ה' בלבד, ולפיכך יהיו ישראל חכמים גדולים ויודעים דברים הסתומים ושיגו דעת בוראם¹⁸ כפי כח האדם שנאמר כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים", וכמדובר¹⁹ אז אין דעם זיינען פאראן צוויי שלבים וענינים: א) השגה דעת בורא וועט זיין "כפי כח האדם", לויט כלי השגתו, א השגה מוגבלת ומצומצמת, אבער דאס נעמט דורך זיין מציאות, ב) דערנאך ווערט תכלית הידיעה והשגה באלקות - השגת אלקות באופן פון "כמים לים מכסים", אז זיין שכל ~~אין~~ גופא איז משיג אויך בחינת אלקות שלמעלה מגדר השכל, ובלשון החקירה²⁰ - "תכלית הידיעה שלא נדעך", ידיעה ~~אין~~ בחי' "לא נדעך", וע"ד "ידעתי הייתי"²¹.

אין מ'אילט דאס נאכמער צו-דורך דעם וואס מ'איז מוסיף במעשינו ועבודתינו בכלל, ובפרט אין

. . איז אבער ניטא קיין שיעור אין עלייות הנשמה . .
 . . דער עצם "סיום" קען ניט זיין בכל שנה ביום הולדתו . .
 . . ולהעיר אז דערפון האט מען אויך ע"ד הצחות א לימוד פון פרשתנו . .

ס"ג

. . וכמבואר בארומעך בארוכה ובפרטיות בסוף ספר הרמב"ם בסוף הלכות מלכים . .
 . . דערנאך ווערט תכלית הידיעה והשגה באלקות . .
 . . "תכלית הידיעה שלא נדעך", ידיעה און בבחי' "לא נדעך" . .
 . . און מ'איילט דאס נאכמער צו - דורך דעם וואס מ'איז מוסיף . .

עמוד ג

לימוד התורה ולימוד ספר הרמב"ם. אין די ענינים וואס זיינען מעין והכנה צו "תרבה הדעה והחכמה" זאן דעת בוראם וואס וועט זיין לעתיד לבוא.

וואס דורך דעם איילט מען צו די גאולה האמיתית והשלמה ע"י משיח צדקנו, און נאך פאר יום הולדת הרמב"ם, נאך פאר חג הפסח קומט די גאולה, "מיד הן נגאלין"²², ו"הקיצו ורגנו שוכני עפר"²³, והרמב"ם בתוכם, און מ'וועט לערנען תורה צוואמען מיטן רמב"ם, און דערנאך פראווען אלע צוואמען חג הפסח אין ביהמ"ק השלישי, ומתוך שמחה וטוב לבב.

(1) בכ"ו אדר ראשון. (1*) ל' הכתוב - איוב יא.ט. וראה שמו"ר פמ"ו.א.

(2) ב"מ קו, ריש ע"ב. (2*) ראה תוד"ה נפסל - מנחות כ.ב. ובכ"מ.

(3) שהש"ר פ"א.ט. קה"ר רפ"א. יל"ש מלכים רמז קעה. ולהלכה - רמ"א יו"ד סו"ס רמז (משבת קיה.סע"ב ואילך). ועד"ו ברמ"א א"ה סתקנ"א ס"י. ובטור ורמ"א שם סתרי"ט לענין סיום תושב"כ.

(4) רמ"א יו"ד שם. (5) ל' הרמב"ם בהקדמתו לספר היד.

(6) ל' הכתוב - משלי יד.כח. וראה אנציקלופדי' תלמודית (כרך ד) ערב ברב עם. וש"נ.

(7) ראה יומא כו.א.

(8) כמאחז"ל (שבת קלג.ב. וש"נ) "התנאה לפניו במצות... בדיו נאה כו". וראה לקו"ש ויקרא ש.ו.

הערות 27-28 שקו"ט במה שענין זה לא הובא ברמב"ם.

(9) כידוע שגם לאחר זאת הנשמה מן הגוף יש (הוספה ב) ענין הזמן (בהמשך להשנים שהיתה נשמה בגוף

למטה) - ראה דשימת כ"ק מו"ח אדמו"ר (נדרסה בהוספות לסת"מ פרת"ע שנו. וש"נ). וראה לקו"ש ח"ה 103 ו104

103-ואילך. בנגלה והלכה - דעת צפ"נ על הרמב"ם הל' תשובה פ"ה ה"ד. כללי התומ"צ אות ב. י. וק"ו ו104

(10) ראה שו"ת במס' שבועות שלו קצא.א. מגדל עוז הל' אישות פ"ד ה"ט.

(11) כפתגם הצ"צ - אגרות קודש אדמו"ר מהור"צ ח"ב ע' שפב.

(12) פרש"י (מקנ"כ) פרשתנו ו.ב. (13) רמב"ם הל' תשובה פ"ט ה"ב.

(14) להעיר שמרומז בזה ג' הענינים דחכמה בינה ודעת: "החכמה והדעה" - חכמה ודעת, ובינה

נרמזה בחיבת "תרבה". ולהעיר מרמב"ם שם (הל' תשובה) בסופן (סוף פרק י): "צריך האדם ליהד עצמו

להבין ולהשכיל בחכמות (חכמה) ותבונות (בינה) המודיעים (דעה) לו את קונו כפי כח שיש באדם להבין

ולהשיג". וראה לקו"ש חכ"ג ע' 88 הערה 49 - קיבוץ כמה מקומות ברמב"ם שם הג' הענינים דחכמה

בינה ודעת.

(15) ישע"י יא.ט.

(16) ראה הדרן על הרמב"ם (משיחות י"ט כסלו והתועדויות שלא"ו השל"ה - קה"ת. י"א ניסן תשמ"ה)

ח"ג סכ"ח ואילך בביאור החילוק וההוסה בתיאור ימות המשיח בסוף הל' מלכים לגבי הל' תשובה.

. . אין די ענינים וואס זיינען מעין והכנה צו "תרבה הדעה והחכמה" און **אויך אין** "דעת בוראם" וואס וועט זיין לעתיד לבוא . .
 . . און נאך פאר יום הולדת הרמב"ם, **אאך** נאך פאר חג הפסח קומט די גאולה, "מיד הן נגאלין", ו"הקיצו ורגנו שוכני עפר", והרמב"ם בתוכם, און מ'וועט לערנען תורה **פון און** צוזאמען מיטן רמב"ם . .

(6) . . וראה אנציקלופדי תלמודית (כרך ד) ערפך ברב עם . .

(9) . . ראה בנגלה והלכה – **ראה** צפע"נ על הרמב"ם הלי תשובה פ"ח ה"ד. כללי התומ"צ אות ב, י. **וע"ד ובסגנון החסידות** – ראה רשימת כ"ק מו"ח אדמו"ר (נדפסה בהוספות לסה"מ פר"ת ע' שנו. וש"נ). וראה לקו"ש ח"ה **103 ואילך 103-ואילך**. [נתחלה נסמן קודם ל"רשימת כ"ק מו"ח אדמו"ר כו"ו ואח"כ נסמן "בנגלה והלכה – ראה צפע"נ כו"ו". כ"ק אדמו"ר שליט"א שינה הסדר שקודם יבוא הציון "ראה בנגלה והלכה כו"ו"]

(14) להעיר **שי"ל** שמרומז בזה ג' הענינים דחכמה בינה ודעת: "החכמה והדעה" – חכמה ודעת, **וג"ל** שובינה נרמזה בתיבת "תרבה" . .

עמוד ד

— 3 —

- (17) ויניצאה רמב"ד. שי.
- (18) להעיר מהג' לשונות - "חכמים גדולים (חכמה) ויודעים (דעת) כו' ישיגו (בינה) כו'".
- (19) הדרך על הרמב"ם - משיחת ש"פ ויקהל ש.ז. סי"א. וראה הדרך שבהערה 16 סכ"ט.
- (20) ראה בחינות עולם ח"ח פ"ב. עיקרים מ"ב פ"ד. של"ה קצא.ב.
- (21) שאף שפשוט חוקרי ישראל "אילו ידעתיו הייתי" (עיקרים שם ספ"ד. מדרש שמואל פ"ו מ"ו. מו"נ ח"א פנ"ח). הרי ע"י תורת המסירות נעשה "ידעתיו הייתי" (ס' השיחות ה'ש"ת ע' 26 ואילך). וע"ד מתגם אדמו"ר (מחורש"ב) נ"ע (ס' השיחות חש"ה ע' 65. ועד"ו ס' השיחות חש"ג ע' 63): "או מען ויצט ביי זיך אין חדר און מען עפנט דעם דקו"ת פילט מען עצמות א"ס". ועיין ס' השיחות תורת שלום ע' 191 ואילך.
- (22) רמב"ם הל' תשובה פ"ו ה"ה.
- (23) ישעי' כו, יט.

(21) שאף שבלשון חוקרי ישראל הוא "אלו ידעתיו הייתי" . .

. . הרי ע"י תורת החסידות התורה ובמיוחד ע"י פנימיותה, נשמתא דאורייתא (זח"ג) נעשה
"ידעתיו הייתי" . .

פתח דבר ושאלת המניחים

בס"ד.

בוה הננו מוציאים לאור חלק משיחת ש"פ צו, פ' פרה שנה זו - ע"ד הדפסת קובצי

חידושים בתורת הרמב"ם לקראת יום הולדתו (ערב פסח).

מערכת "אוצר החסידים"

ע'ס איין ה'תשמ"ו
ברוקלין, נ.י.

א"ל כדאי להוסיף הערה *14:

*14) ולהוסיף:

א) במקומות שלא היו מספיק משתתפים (נאמים) כדי קובץ שלם, יכולים להשתתף

עם מקומות אחרים; ב) גם מי שלא השתתף בסיום הרמב"ם - יכול להשתתף בכתיבת

חידושי תורה עבור הקובצים.

ולא יחזיק שום קסא.

(א) בתאריך הפתח דבר, כתב :

ג' פ' שמיני ה'תשמ"ו

(ב) על שאלת המניחים : "האם כדאי להוסיף הערה *14" – כ"ק אדמו"ר שליט"א מחק תיבת "אולי" וסימן בחץ תיבת "כדאי"; והג"י כדלקמן :

***14** (14) ולהוסיף :

(א) במקומות שלא היו מספיק משתתפים (נואמים) כדי קובץ שלם, **או שיתווסף עי"ז שטובה ההוספה להדרת-מלך דהקובץ** – יכולים להשתתף עם מקומות אחרים; **וראה תניא קו"א בסופו**. (ב) גם מי שלא השתתף **בחגיגת** סיום הרמב"ם – יכול להשתתף בכתיבת חידושי תורה עבור הקובצים.

חלק משיחת ש"פ בשלח, שבת שירה, ט"ו בשבט ה'תשמ"ו — ע"ד חגיגות סיום מחזור שני דלימוד הרמב"ם —

פרקים בכל יום, על מנת לסיים את ספר הרמב"ם בכל שנה (ע"ד המנהג הפשוט⁹ בנוגע לתושב"כ שמשלימין את התורה בשנה אחת¹⁰).

ומכיון שבעוד שבועות מספר עומדים לסיים מחזור שני של לימוד הרמב"ם — הרי כאן הזמן והמקום לעורר ע"ד ההכנות¹¹, הכנות מתאימות, לקראת ה"סיום", כדלקמן.

ב. מנהג ישראל (תורה היא¹²) שעושים שמחה לגמרה של תורה¹³, אפילו כשמימיים מסכת אחת¹⁴, ועאכ"כ כשמימיים את ספר הרמב"ם, מקבץ לתורה שבעל פה כולה¹⁵, כנ"ל.

וכבר נהגו ישראל לערוך את ה"סיום" ברבים — "ברוב עד הדרת מלך"¹⁶.

ולהעיר מהקשר המיוחד דברוב עם הדרת מלך¹⁷ לספר הרמב"ם — כמודגש בכך שכ"כ ממפרשי הרמב"ם קבעו

א. בעמדנו ביום השבת שלאחרי יום ההילולא דעשירי בשבט ("העשירי יהי קודש"¹⁸), שבו מתעלים כל עניני יום ההילולא בתכלית העילוי והשלימות ("ויכולו גו"¹⁹, ענין התענוג²⁰), ובפרט בשנה זו, שהקביעות דיום השבת שלאחרי יום ההילולא היא בחמשה עשר בשבט²¹, שבו "קיימא סיהרא (דחודש שבט) באשלמותא"²² — יש לקבל החל-טות טובות להוסיף ביתר שאת וביתר עוז בכל עניני העבודה של בגל ההילולא, ללכת "בדרך ישראל אשר הורנו מדרכיו ונלכה באורחותיו נסיו"²³, שנקודתם ותוכנם — הפצת התורה והיהדות והפצת המעיינות חוצה (כמדובר בארוכה בהתועדויות האחרונות).

ומהענינים העיקריים בזה — הוספה בקביעות עתים לתורה, שיעורי תורה ברבים, כולל ובמיוחד — לימוד השיעורים היומיים בספר משנה-תורה להרמב"ם ("מקבץ לתורה שבעל פה כולה"²⁴), כפי שנתפשט המנהג ללמוד ג'

(9) שכ.שאדם קורא בתושב"כ תחלה ואח"כ קורא בזה (ס' הרמב"ם) יודע ממנו תושב"כ כולה ואינו צריך לקרות ספר אחר ביניהם (הקדמת הרמב"ם קרוב לסופה).

(10) רמב"ם הל' תפלה רפ"ג.

(11) להעיר (מביצה ב, ב) שדבר חשוב צ"ל בהכנה. וראה אנציק' תלמודית ערך הכנה.

(12) ראה ירושלמי פסחים פ"א ה"א. תודה נפסל — מנחות כ, ב. וראה גם מנהגים ישנים מדורא ע' 153. מהרי"ל — הזבא ברמ"א י"ד שסע"ז ס"ד.

ועוד.

(13) רמ"א אורח חיים סתרי"ט ס"א.

(14) רמ"א י"ד סרמ"ז סכ"ז.

(15) משל יד, כח. וראה אנציק' תלמודית בערכו. ושי.

(1) לשון הכתוב — בחוקותי כו, לב. וראה לקו"ש ח"א ס"ע 290. ושי.

(2) בראשית ב, א. וראה אוה"ת עה"פ (מב, ב ואילך. (כרד ג') תקח, א ואילך).

(3) אוה"ת שם מג, ב ואילך. תקי, ב ואילך.

(4) ראש השנה לאליל (ר"ה בתולתה) — האדם עץ השדה (שופטים כ, יט. וראה תענית ז, א. לקוטי לוי"ז גארות ע' תיג).

(5) וז"א קנ, רע"א. ח"ב פה, א. שמור פט"ז, כו. ובכ"מ.

(6) לשון אדה"ז באגה"ק סכ"ז.

(7) כל מקום שנאמר נס"ז אין לו הפסק עולמית (עירובין נד, סע"א. וראה חד"א מהרש"א שם).

(8) לשון הרמב"ם בהקדמתו לספר הי"ד.

לאירגון „חגיגות הסיום“, והם יהיו האחראים על כל הפעולות בענין זה.

ובהדגשה — שהיו כמה אנשים בתור ראשי המתעסקים, שכן, באופן כזה ישנה מעלה מיוחדת — „תשועה ברוב יועץ“¹⁸, שיכולים להתייעץ ביניהם כיצד לעסוק בפעולות אלו באופן הכי טוב (וכמובן, תוך כדי שלילת הענין הבלתי-רצוי שאפשר להיות ב„קדרא דבי שותפי כו“¹⁹).

ומן הראוי שראשי המתעסקים בזה יהיו אלו שכבר התעסקו באירגון „חגיגות הסיום“ דמחזור ראשון — מכיון שיש להם נסיון בדבר, ואין חכם כבעל הנסיון²⁰.

ובראשם — הרבנים ומורי-הוראה די בכל אתר ואתר, שעליהם מוטלת האחריות לכל הקשור לעניני יהדות, תורה ומצוות²¹, בכל השכונה והעיר כו, ובפרט — הרבנים שכבר עסקו והשתתפו בעריכת „חגיגות הסיום“ דמחזור ראשון.

ופשוט, שראשי המתעסקים לא יסתפקו בנסיון העבר, אלא יוסיפו בזה עוד יותר, כולל ובמיוחד — עיז שיתיעצו עם מומחים שמבינים בענינים כיוצא בזה.

ד. בנוגע לזמן דעריכת „חגיגות סיום הרמב"ם“ במחזור שני — הנה:

מובן וגם פשוט שאין לערוך את „חגיגות הסיום“ לפני שמסיימים את הלימוד דמחזור שני.

בשם פירושם תיבת „מלך“ (משנה למלך, „שער המלך“, יד המלך, ועוד), ובהתאם לכך, מובן, שה„סיום“ דספר הרמב"ם צריך בודאי להיות באופן ד„ברוב עם הדרת מלך“.

ולכן, יש להשתדל לארגן „חגיגות סיום הרמב"ם“ בכל אתר ואתר, חגיגות שיערכו בפירסום הכי גדול, ברוב פאר והדר, „ברוב עם הדרת מלך“ — דבר שבודאי גם יוסיף חיזוק בהתחלת לימוד ספר הרמב"ם במחזור השלישי, מיד לאחר סיום מחזור שני.

ויש להוסיף הדגשה יתירה בנוגע ל„סיום“ מחזור שני בלימוד הרמב"ם — שלהיותו מחזור שני, ראוי ונכון לערוך את „חגיגות הסיום“ באופן ד„כפליים לתושי“²² לגבי „חגיגות הסיום“ דמחזור ראשון, מתוך פירסום ורעש גדול (דקדושה²³) יותר מאשר בסיום מחזור הראשון, ולהוסיף בזה כהנה וכהנה — הרבה יותר ממה שהחליטו מקודם לכו, וכל המרבה הרי זה משובח.

ג. כדי ש„חגיגות הסיום“ תהיינה בהצלחה — יש להתחיל בהכנות הדרושות לכך מבעוד מועד, ובסדר מסודר. ולכן, בכל מקום ומקום יתאספו בהקדם האפשרי ויתחילו לעסוק במרץ המתאים בכל ההכנות הדרושות לעריכת „חגיגות הסיום“ ברוב פאר והדר.

ולמען הסדר הטוב — הרי נוסף לכך שכולם צריכים להשתתף בפעולות אלו, יש להעמיד כמה אנשים בתור ראשי המתעסקים, שהם יחליטו בכל הקשור

16) לשון הכתוב — איוב יא, ו. וראה שמור פמ"ז.

17) האופנים וחיות הקודש (נוסח התפלה — עי' יחזקאל ג, יג). — ולהעיר שלדעת הרמב"ם (הל' יסוה"ת פ"ב ה"ז) הם למעלה מכל המלאכים. ואכ"מ.

18) משלי יא, יד. כד, ו.

19) עירובין ג, סע"א. ב"ב כד, ב.

20) עקדת יצחק שער יד. וראה אגרות קודש אדמו"ר מהור"י ציד ע' קנב.

הסמוכים שלאח"ז — יכולים להעתיק את „חגיגת הסיום” עד לשעת הכושר המתאימה במקום ההוא, ואין לו לדיין אלא מה שענינו ראות²⁶, בכל מקום ומקום לפי ענינו.

ה. כרגיל בכגון דא, יש לקשר את ההתעוררות וקבלת החלטות טובות עם דבר גשמי²⁷ — ע"י נתינת קנקן²⁸ משקה מהתועדות זו, התועדות שמתקיימת בשבת שלאחרי יום ההילולא דעשרי בשבט, בבית-הכנסת ובית-המדרש בד' אמותיו של בעל ההילולא, שבו למד והתפלל במשך עשר שנותיו (תקופה שלמה²⁹) האחרונות („הכל הולך אחר החיתום”³⁰) בחיים חיותו בעלמא דין.

ומכיון שנמצאים כאן רבנים מארץ הקודש, שעסקו באירגון חגיגות סיום מחזור ראשון דלימוד הרמב"ם בארצנו הקדושה, ולאחרי השבת מתכוננים לחזור לאה"ק, ובמילא, לא יוכלו לקבל משקה בסמיכות יותר לזמן „חגיגות הסיום” (כמו אלו הנמצאים כאן) — יגשו עתה לקבל קנקן משקה מהתועדות זו, בתור השתתפות בפעולות דחגיגות סיום מחזור שני דלימוד הרמב"ם בכל רחבי ארצנו הקדושה.

ובנוגע ל„חגיגות הסיום” כאן, וכן בשאר המקומות בכל קצוי תבל — יקבלו קנקני משקה בסמיכות יותר לזמן „חגיגות הסיום” (או שיקחו מאלו שקיבלו כבר).

ומכיון שסיום מחזור השני (ראה ב„מורה-שיעור”) הוא — יום ועש"ק פ' ויקהל, כ"ז אדר ראשון, ובו ביום קשה במאד לערוך „סיום” פומבי, ובפרט באופן ד„ברוב עם הדרת מלך”, מפני הטרדא בהכנות לשבת³¹ ועוד — הרי הזמן הראשון לעריכת חגיגות הסיום הוא: יום הש"ק שלאחרי, שבת שישנם בו כו"כ ענינים מיוחדים — שבת פ' ויקהל, שבת שקלים, שבת מברכים אדר שני (הסמוך לניסן), שבו חוגגים את ימי הפורים, שליהודים היתה אורה³² — „אורה” זו תורה³³.

וכדי שיוכלו לערוך את „חגיגות הסיום” ברוב פאר והדר, „ברוב עם הדרת מלך” — הרי מכיון שביום השבת ישנם כו"כ הגבלות בדבר, יש מקום להעתיק את „חגיגות הסיום” לר"ח אדר שני, יום א' דר"ח או יום ב' דר"ח, בהתאם לתנאי המקום.

ולהעיר, שמנהג ישראל שמאחרין את זמן „הסיום” „עד שעת הכושר יומא דראוי לתקן בו סעודה כו”³⁴, „משום כבוד התורה, שאז נעשה ביתך הידור, ברוב עם כו”³⁵.

וכמובן, שבאותם מקומות אשר מסיבות שונות תהי' אפשרות לערוך את „חגיגת הסיום” ב„רוב עם הדרת מלך” רק (או — באופן טוב הרבה יותר) בימים

(21) ראה שו"ע אורח חיים סרמ"ז (סרמ"ב) ודאדה"ז שם.

(22) אסתר ח, טז. וראה מגילה טז, ב.

(23) ל' נקבה (משא"כ — „תורה אור”) — תושבע"פ (ראה שערי אור"ה לאהאמ"צ שער הפורים ד"ה וקבל היהודים פליב ואל"ך. אה"ת מג"א ע' בשמא). וס' היד היה „מקבץ לתושבע"פ כולה”.

(24) ש"ך י"ד סרמ"ז סקכ"ז — מתשובת מהר"מ מינץ סק"ז.

(25) ס' תורת חיים — אורח חתקניא סקכ"ז.

(26) סנהדרין ו, ב. רמב"ם הל' סנהדרין פכ"ג ה"ט.

(27) ראה דרשות הר"ן דרוש ב. וראה רמב"ן עה"פ לך לך יב, ו. לבוש על הרקנטי לך לך שם.

(28) ראה לקוטי השי"ס להאריז"ל סוף אבות. מאורא בערכו.

(29) ראה אבות ספ"ה.

(30) ברכות יב, א.

למעלה מן המשוער לגמרי, באופן של
מציאה, שאינה לפי־ערך היגיעה כלל.
ויהי"ר שע"י כל הפעולות בקשר
ללימוד ספר "יד החזקה" להרמב"ם —
נזכה בקרוב ממש לראות ה"יד החזקה ..
אשר עשה משה לעיני כל ישראל"³¹,
בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח
צדקנו, במהרה בימינו ממש.

ו. והמעשה הוא העיקרי³²:
בכל מקום ומקום יתחיל מיד לעסוק
בכל ההכנות הדרושות לארגון חגיגות
הסיום ברוב פאר והדר.
והתקוה חזקה שיעסקו בזה כדבעי³³,
ביגיעה, מרץ וזריזות המתאימים, ומתוך
מסירה ונתינה (מ'זאל זיך אריינווארפן
אין דער ארבעט"),
וכבר הבטיחה תורה "יגעת ומצאת"³³,
היינו, שתהי' הצלחה רבה ומופלגה,

(34) לשון הכתוב חותם פ' ברכה — ולהעיר
אשר כנ"כ דפוסי הרמב"ם הועתק כתוב זה בשער
הספר, וצ"ע וחיפוש שאולי קשור זה עם חידוש שם
הספר (ושינויו) "ס' יד החזקה".

(31) אבות פ"א מ"ז.
(32) ראה כתובות סז, א.
(33) מגילה ו, ריש ע"ב.



משיחת ש"פ צו, פ' פרה ה'תשמ"ו

פים (מדבריים) בעת הסיום (כמנהג ישראל אז בעת א' "סיום" רעדן רבנים וגדולים דברי תורה וכו') — קומט צו חיזוק ביי אלע אידן וואס זיינען זיך משתתף אין דעם, אדער דערוויסן זיך דערפון, צו ממשיך זיין אדער אנהויבן פון-דאס-ניי לערנען די שיעורים בספר הרמב"ם על הסדר, צוזאמען מיטן ריבוי אידן וואס זיינען זיך שוין משתתף אין דעם לימוד. ובפרט, אז באם סיום הרמב"ם רעדט מען דאך זיכער אן ענין והלכה אין ספר הרמב"ם עצמו, בהתאם לרצון הרמב"ם וואס ער וויל דאך זיכער אז מ'זאל פארבינדן א סיום פון זיין ספר מיט רעדן אן ענין אין לערנען בספר הלכות שלו (וועלכן מ'איז דערביי מסיים), „לאסוקי שמעתא אליבא דהילכתא“⁹ — גיט דאס זיכער צו חיזוק אין (המשך) לימוד ספר הרמב"ם.

ב. בכדי צוגעבן נאכמער חיזוק בזה, ובכדי ממשיך זיין די השפעה ופעולה ורושם פון די חגיגת הסיומים אויך לאחר זה (ווי יעדער פעולה פון קדושה וואס דארף דאך זיין א פעולה נמשכת) — איז מען מציע, און מיט א בקשה נפשית, און זיכער וועט מען דאס מפרסם זיין און איבערגעבן בכל מקום ומקום וואו מ'מאכט די סיומים:

מ'זאל צוזאמענקלייבן די דרשות ודברי תורה, ובפרט דברי תורה בתורת הרמב"ם, וועלכע זיינען געזאגט גע- ווארן (אדער וועלן געזאגט ווערן) בעת הסיום, און זיי אפדרוקן אין א קובץ

א. מ'האט דאך ערשט מסיים גע- ווען דעם מחזור שני (כפליים לתושי¹) פון לימוד ספר הרמב"ם (ג' פרקים ליום) און ווידער אנגעהויבן לערנען דעם ספר הרמב"ם מתחלתו במחזור השלישי (בתלת זימני הוי חזקה²).

וכמנהג ישראל (תורה היא³) אז עושין שמחה לגמרה של תורה⁴, אפילו ווען מ'איז מסיים א מסכת אחת⁵, עאכו"כ ווען מ'איז מסיים דעם ספר הרמב"ם (וואס איז „מקבץ לתורה שבעל פה כולה“⁶) — האט מען (בימים אלו — בסמיכות ליום הסיום) בכוכ מקומות געפראוועט סיומים בספר הרמב"ם, „וברב עם הדרת מלך“⁷, ובעוד מקומות וועט מען בעזיה מאכן סיומים אין די קומענדיקע טעג.

וואס דאס (עריכת הסיומים) גיט זיכער צו א חיזוק אין (המשך) לימוד ספר הרמב"ם, ווי מ'זעט במוחש אז דורך דעם שטורעם ופרסום פון דעם סיום בספר הרמב"ם, ובפרט די דברי תורה ודברי התעוררות פון די משתת-

(1) בכ"ז אדר ראשון.

(2) לי הכתוב — איוב יא, ט וראה שמור פמ"ז,

א.

(3) ב"מ קו, ריש ע"ב.

(4) ראה תודיה נפסל — מנחות כ, ב. ובכ"מ.

(5) שהשיר פ"א, ט. קה"ר רפ"א. י"ש מלכים רמז קעה. ולהלכה — רמ"א יו"ד ס"ס רמו (משבת קיח, סע"ב ואילך). ועד"ז ברמ"א אי"ח סתקני"א ס"י. ובשור ורמ"א שם סתריסט לענין סיום תושב"כ.

(6) רמ"א יו"ד שם.

(7) לי הרמב"ם בהקדמתו לספר היד.

(8) לי הכתוב — משלי יד, כח. וראה

אנציקלופד" תלמודית (כרך ד) ערך ברב עם. וש"נ.

(9) ראה יומא כו, א.

שיעור אין עליות הנשמה, איז מען זיכער מוסיף אין דעם דורך לימוד תורת הרמב"ם, ובפרט בקשר ליום הולדתו.

וואס דעריבער איז כדאי אז מ'זאל ארויסגעבן די קובצי תורה לפני ולקראת יום הולדת הרמב"ם, באופן אז מ'זאל אין דעם דעמולט קענען לערנען. וכל הזריז הרי זה משובח.

ועי"ז — הדפסת הקובצים ותכליתם — לימוד ועיון בתורת הרמב"ם — וועט זיכער צוקומען נאכמער חיזוק (אין דעם חיזוק וואס איז צוגעקומען ע"י חגיגת הסיומים בספר הרמב"ם) אין לימוד ספר הרמב"ם [דער "סיום" קען ניט זיין בכל שנה בסמיכות ליום הולדתו] (ווי ס'איז געווען במחזור ראשון), ווייל לויט מספר הפרקים וחלוקת הפרקים ג' פרקים ליום, איז מען מסיים דעם ספר אין ווייניקער ווי א יאר; אבער מ'קען פארבינדן המשך הסיום ע"י הדפסת הקובצים לקראת יום הולדת הרמב"ם], ווי מ'זעט בפועל אז בשעת מ'האט פאר זיך א געדרוקטן קובץ פון דברי תורה ותורת הרמב"ם וכיו"ב — קען מען אין דעם דעמולט לערנען און מעיין זיין, ואותיות מחכימות.

ובפרט אז דפוס האט אין זיך אויך די מעלה אז דאס איז לדורות¹⁶ — אז ענין נצחי.

ולעזער אז דערפון האט מען אויך ע"ד הצחות א לימוד פון פרשתנו — פ' צו, „אין צו אלא ל' זירזו מיד ולדור-רות"¹⁷: מ'דארף אפדרוקן די קובצים בזריות, מיד, ובאופן פון דפוס וואס איז לדורות.

(בתוספת מראי מקומות וכו'), בדפוס נאה ובכריכה נאה וכו'.¹⁸ בכדי אז מ'זאל אין דעם קענען לערנען בפנים פון אותיות הדפוס, ואותיות מחכימות¹⁹ וכו'.²⁰

ומה טוב אז מ'זאל אפדרוקן און ארויסגעבן די קובצי תורה לפני ולקראת דעם יום הולדת הרמב"ם בערב פסח²¹ (שנה זו), ווען „מזלו גובר"²², וכל עניני ותורת הרמב"ם גוברים, און דעמולט (ביום הולדת) ווערט אז עלי' בנשמתו²³ — איז דערפון מובן אז ס'איז א דבר המתאים צו מוסיף זיין בלימוד תורת הרמב"ם (בקשר ליום הולדתו בפרט (ועאכו"כ דורך הדפסת קובצים בתורת הרמב"ם (ודברי תורה בכלל) וועלכע זיי נען געזאגט געווארן בעת סיום ספר הרמב"ם), לנחת רוח הרמב"ם ולעילוי נשמתו, דאע"פ וואס ער דארף דערצו ניט אנקומען, איז אבער ניטא קיין

10) כמאחז"ל (שבת קלג, ב. וש"נ). התנאה לפניו במצות... בדיו נאה כו". וראה לעיל ע' 11 הערות 27: 28 שקי"ט בטעם שענין זה לא הובא ברמב"ם. 11) ראה של"ה קצא, ב. מגדל עוז ה' אשות פי"ד ה"ט.

12) ולהוסיף:

א) במקומות שלא היו מספיק משתתפים (נואמים) כדי קובץ שלם, או שטובה ההוספה להדרת-מלך דהקובץ — יכולים להשתתף עם מקומות אחרים. וראה תניא קו"א בסופו. ב) גם מי שלא השתתף בחגיגת סיום הרמב"ם — יכול להשתתף בכתיבת חידושי תורה עבור הקובצים. 13) סדה"ד ד"א תתקכ"ז. מספר יוחסין מאמר ד (דורות האחרונים).

14) ראה ירושלמי ר"ה פ"ג ה"ח ובקה"ע שם. 15) כידוע שגם לאחר צאת הנשמה מן הגוף יש (הוספה ב) ענין הזמן (בהמשך להשנים שהיתה נשמה בגוף למטה) — ראה בגולה והלכה — צפע"ג על הרמב"ם ה' תשובה פ"ח ה"ד. כללי התומ"צ אות ב, י. וע"ד ובסגנון החסידות — ראה רשימת כ"ק מו"ח אדמו"ר (נדפסה בהוספות לסה"מ פרי"ת ע' שנו. וש"נ). וראה לקי"ש ח"ה ע' 103 ואילך.

16) כפתגם אדמו"ר הצי"צ — אגרות קודש אדמו"ר מהור"צ ח"ב ע' שפב.

17) פרי"ש (מתרי"ב) פרשתנו ו, ב.

באלקות — השגת אלקות באופן פון
כמים לים מכסים, אז זיין שכל גופא
איז משיג אויך בחינת אלקות שלמעלה
מגדרי השכל, ובלשון החקירה²⁵ —
תכלית הידיעה שלא נדעך, ידיעה
בבחי' „לא נדעך, ועד" ידיעותי
הייתיו"²⁶.

און מ'אילט דאס נאכמער צו — דורך
דעם וואס מ'איז מוסיף במעשינו
ועבודתינו בכלל, ובפרט אין לימוד
התורה ולימוד ספר הרמב"ם, אין די
ענינים וואס זיינען מעין והכנה צו
„תרבה הדעה והחכמה" און אויך אין
„דעת בוראם" וואס וועט זיין לעתיד
לבוא,

וואס דורך דעם איילט מען צו די
גאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח
צדקנו, און נאך פאר יום הולדת
הרמב"ם, נאך פאר חג הפסח קומט די
גאולה, „מיד הן נגאליו"²⁷, והקיצו
ורננו שוכני עפר"²⁸, והרמב"ם בתוכם,
און מ'וועט לערנען תורה פון און צוזא-
מען מיטן רמב"ם, און דערנאך פראווען
אלע צוזאמען חג הפסח אין ביהמ"ק
השלישי, ומתוך שמחה וטוב לבב.

ג. און דורך הדפסת קובצי תורה
אלו (באופן פון לדורות) איז מען נאכ-
מער מקרב דעם זמן ווען עס וועט זיין
„תרבה" הדעה והחכמה כו"י שנאמר²⁹
כי מלאה הארץ דעה את ה' כו",
וכמבואר בארוכה ובפרטיות בסוף ספר
הרמב"ם בסוף הלכות מלכים²¹ [וואס
ווערט אנגערופן בכמה דפוסים²² —
„הלכות מלכים ומלחמות ומלך ה'
משיח"], אז „באותו הזמן כו' יהי' עסק
כל העולם .. לדעת את ה' בלבד, ולפי-
כך יהיו ישראל חכמים גדולים ויודעים
דברים הסתומים וישיגו דעת בוראם²³
כפי כח האדם שנאמר כי מלאה הארץ
דעה את ה' כמים לים מכסים", וכ-
מדובר²⁴ אז אין דעם זיינען פאראן צוויי
שלבים וענינים: א) השגת דעת בורא
וועט זיין „כפי כח האדם", לויט כלי
השגתו, א' השגה מוגבלת ומצומצמת,
אבער דאס נעמט דורך זיין מציאות, ב)
דערנאך ווערט תכלית הידיעה והשגה

18) רמב"ם הל' תשובה פ"ט ה"ב.

19) להעיר ש"ל שמרומז בזה ג' הענינים
דחכמה בינה ודעת: „החכמה והדעה" — חכמה
ודעת, ובינה נרמזה בחינת „תרבה". ולהעיר
מרמב"ם שם (הל' תשובה) בסופן (סוף פרק י):
„צריך האדם ליחד עצמו להבין ולהשכיל בחכמות
(חכמה) ותבונות (בינה) המודיעים (דעת) לו את קונו
כפי כח שיש באדם להבין ולהשיג". וראה לקו"ש
חכ"ג ע' 86 הערה 49 — קיבוץ כמה מקומות
ברמב"ם שמרומזים בהם הענינים דחכמה בינה
ודעת.

20) ישע"י יא. ט.

21) ראה הדרן על הרמב"ם (קה"ת, ברוקלין, י"א
ניסן תשמ"ה) ח"ג סכ"ח ואילך בביאור החילוק
וההוספה בתיאור ימות המשיח בסוף הל' מלכים
לגבי הל' תשובה.

22) ויניצאה רפד. שי.

23) להעיר מבג' לשונות — „חכמים גדולים
(חכמה) ויודעים (דעת) כו' ישיגו (בינה) כו'".

24) הדרן על הרמב"ם — לעיל ע' 255-6. וראה
הדרן שבהערה 21 סכ"ט.

25) ראה בחינות עולם ח"ז פ"ב. עיקרים מ"ב
סוף פ"ל. שלמה קצא, ב.

26) שאף שלשון חוקרי ישראל הוא „אילו ידיעותי
הייתיו" (עיקרים שם. מדרש שמואל פ"ז מ"ז. מו"נ
ח"א פנ"ח), הרי ע"י התורה ובמיוחד ע"י פנימיותה,
נשמתא דאורייתא (זח"ג קנב, א) נעשה „ידיעותי
הייתיו" (ראה ס' השיחות ה"ש ע' 26 ואילך). וע"ז
פתגם אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע (ס' השיחות תשי"ה ע'
85. ועד"ז ס' השיחות תשי"ג ע' 63): „אז מען יזצט ביי
זיך אין חדר און מען עפנט דעם לקו"ת פילט מען
עצמות א"ס". ועיין ס' השיחות תורת שלום ע' 191
ואילך.

27) רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ה.

28) ישע"י כו, יט.





www.Maftiach.app

לזכות

כ"ק אדמו"ר שליט"א